

THỰC TIỄN XÂY DỰNG BÀI GIẢNG E-LEARNING TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG VIỆT CHO NGƯỜI NƯỚC NGOÀI TẠI KHOA VIỆT NAM HỌC, TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI NGỮ, ĐẠI HỌC HUẾ

Trần Thị Xuân*; Đoàn Minh Triết

Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế

Nhận bài: 09/01/2020; Hoàn thành phản biện: 30/03/2020; Duyệt đăng: 28/12/2020

Tóm tắt: Trong xu hướng phát triển hình thức đào tạo trực tuyến như hiện nay, với những chiến lược trong lĩnh vực giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài, việc ứng dụng E-learning trong dạy và học tiếng Việt ở khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế là một trong những vấn đề cấp thiết. Trong bài báo này, chúng tôi đã khái quát cơ sở lý luận của việc xây dựng bài giảng E-learning cũng như phân tích thực tiễn việc xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa. Từ đó, bài báo đưa ra một số đề xuất góp phần thúc đẩy quá trình xây dựng bài giảng E-learning phục vụ cho loại hình đào tạo này.

Từ khóa: Thực tiễn, bài giảng, E-learning, người nước ngoài, tiếng Việt

1. Mở đầu

Trong những năm gần đây, việc nghiên cứu và ứng dụng E-learning trong dạy và học ở Việt Nam đang được rất nhiều nhà nghiên cứu, nhà giáo dục ở nhiều lĩnh vực quan tâm và thực hiện dưới nhiều đề tài khác nhau. Nội dung chủ yếu của các nghiên cứu này là khái quát về E-learning, chỉ ra những ưu và nhược điểm của E-learning cũng như đưa vào ứng dụng trong các lĩnh vực đào tạo liên quan, như tác giả Nguyễn Văn Linh (2013) đã nghiên cứu khái quát về E-learning và việc xây dựng hệ thống E-learning hỗ trợ trong đào tạo theo học chế tín chỉ, tác giả Nguyễn Minh Tuấn (2016) nghiên cứu về việc xây dựng học liệu E-learning... Tại trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế, trong những năm qua cũng có những đề tài liên quan đến E-learning được thực hiện như nghiên cứu của tác giả Dương Minh Hùng (2014) về việc xây dựng hệ thống E-learning phục vụ giảng dạy trực tuyến và khảo sát đánh giá kết quả thí điểm ứng dụng hệ thống đề giảng dạy một học phần phương pháp giảng dạy tiếng Anh hay tác giả Dương Phước Toàn (2017) nghiên cứu ứng dụng phần mềm mã nguồn mở Moodle để thử nghiệm đánh giá thường xuyên trong học phần Nghe 2 cho sinh viên khoa tiếng Anh... Các đề tài liên quan đến E-learning tại trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế chủ yếu liên quan đến việc dạy và học tiếng Anh. Về lĩnh vực giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài, các nghiên cứu tập trung về phương pháp giảng dạy các kỹ năng tiếng Việt cho người nước ngoài một cách hiệu quả như nghiên cứu của tác giả Bạch Thanh Minh (2016) nghiên cứu về việc giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài nói tiếng Anh bằng phương pháp giao tiếp, nhóm tác giả Nguyễn Phương Anh, Tống Thị Hảo (2016) bàn về Áp dụng thảo luận nhóm trong giảng dạy tiếng Việt

* Email: tranxuan91.dhh@gmail.com

cho học viên Lào, Bùi Thị Luyến (2017) nghiên cứu về phương pháp giảng dạy tiếng Việt dựa trên phương pháp giao tiếp, tác giả Nguyễn Thiện Nam (2018) nghiên cứu về phương pháp giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài, tác giả Trần Thùy Vịnh (2018) bàn về phương pháp giảng dạy tiếng Việt như một ngoại ngữ, tác giả Nguyễn Kim Yến (2018) nghiên cứu về ứng dụng Task - Based Learning (TBL) trong việc dạy hội thoại tiếng Việt cho người nước ngoài...

Như vậy, việc nghiên cứu E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài chưa được nghiên cứu tại trường Đại học Ngoại ngữ nói riêng cũng như ở Việt Nam nói chung. Với những chiến lược phát triển việc giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế, việc ứng dụng E-learning trong dạy và học Tiếng Việt thật sự là một trong những vấn đề cấp thiết và được nhà trường khuyến khích, tạo điều kiện để thực hiện. Cùng những định hướng phát triển của khoa Việt Nam học với các chương trình đào tạo dành cho người nước ngoài như Cử nhân Việt Nam học, Cử nhân Tiếng Việt cho người nước ngoài, các khóa Tiếng Việt ngắn hạn và dài hạn, việc ứng dụng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài là một trong những điều kiện thuận lợi để thu hút người học tham gia các khóa học bởi sự tiện lợi và tiết kiệm thời gian của hình thức đào tạo này. Đồng thời việc xây dựng và ứng dụng E-learning trên website của khoa cũng góp phần quảng bá hình ảnh của khoa Việt Nam học và chuyên ngành Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa. Do đó, nhóm nghiên cứu chọn thực hiện đề tài này để tìm hiểu thực tiễn xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại Khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ và đưa ra một số đề xuất để giúp đẩy nhanh tiến độ.

Với mục đích khái quát cơ sở lý luận, nghiên cứu thực tiễn cũng như đưa ra giải pháp thúc đẩy việc xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế, bài báo sẽ trả lời những câu hỏi nghiên cứu sau:

- Cơ sở lý luận của việc xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài là gì?
- Thực tiễn xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ như thế nào?
- Các giải pháp góp phần thúc đẩy quá trình xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ là gì?

2. Cơ sở lý luận

2.1. Một số khái niệm

E-learning: Hiện nay, có rất nhiều cách hiểu về E-learning. Horton và cộng sự (2006) cho rằng “E-learning là việc sử dụng công nghệ thông tin và máy tính trong học tập” (dẫn theo Trần Thanh Điện (2017, tr.104)). Về khái niệm này, Trịnh Văn Biều (2012, tr.86) cũng đã định nghĩa “E-learning là sự phân phát các nội dung học sử dụng các công cụ điện tử như máy tính, mạng Internet. Thông qua một máy tính, người dạy và người học có thể giao tiếp với nhau qua mạng dưới các hình thức như: e-mail, thảo luận trực tuyến (chat), diễn đàn (forum), hội thảo

video”. Như vậy, chúng ta có thể hiểu, E-learning là việc dạy và học thông qua công cụ điện tử và mạng Internet.

Bài giảng E-learning: Bài giảng E-learning được Bộ Giáo dục và Đào tạo định nghĩa “là sản phẩm được tạo ra từ các công cụ tạo bài giảng (authoring tools), có khả năng tích hợp đa phương tiện (multimedia) gồm phim (video), hình ảnh, đồ họa, hoạt hình, âm thanh... và tuân thủ một trong các chuẩn SCROM, AICC, HTML” (Tài liệu tập huấn bài giảng điện tử E-learning của Cục CNTT – Bộ GD&ĐT, 2018, tr.4). Do vậy, chúng ta có thể nhận thấy bài giảng E-learning khác với các giáo án điện tử bởi bài giảng E-learning có thể dùng để học ngoại tuyến hoặc trực tuyến và người học có thể tương tác, tự học trong thời gian, không gian phù hợp.

2.2. Vai trò của E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài

Theo Hoàng Thị Kiều Hoa (2014, tr.1), “việc dạy ngoại ngữ theo mô hình tích hợp E-Learning là sự kết hợp giữa phương pháp giảng dạy, quản lý truyền thống với phương pháp hoàn toàn năng động và nhiều tính năng mới mang lại nhiều lợi ích cho đơn vị đào tạo cũng như người dạy như tiết kiệm thời gian, không gian và chi phí đầu tư” và tác giả cũng đã chỉ ra “việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy ngoại ngữ đã mang lại hiệu quả, tạo ra được môi trường học tập thân thiện, hứng thú cho người học, giúp cho người học ngoại ngữ có thể học mọi lúc mọi nơi.” Chúng ta có thể nhận thấy, E-learning đóng vai trò quan trọng trong việc dạy và học ngoại ngữ, tạo điều kiện thuận lợi giúp người dạy và người học có thể đạt được mục đích một cách dễ dàng. Đối với việc giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài cũng tương tự như việc giảng dạy các ngoại ngữ khác, do vậy, vai trò của việc ứng dụng E-learning trong giảng dạy rất quan trọng.

3. Phương pháp nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: thực tiễn xây dựng bài giảng E-learning trong việc giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế.

Để thực hiện nghiên cứu này, nhóm tác giả đã sử dụng phối hợp nhiều phương pháp nghiên cứu:

- Phương pháp tiếp cận liên ngành: Đề tài là sự kết hợp những thông tin, kiến thức từ nhiều chuyên ngành khác nhau như giảng dạy ngôn ngữ, văn hóa, xã hội, công nghệ... nên sử dụng phương pháp này trong nghiên cứu sẽ giúp cho quá trình tìm hiểu tài liệu của nhóm nghiên cứu dễ dàng hơn cũng như có thể liên kết được những nội dung các ngành khác nhau.

- Phương pháp phân tích SWOT: Dựa trên những số liệu nghiên cứu, phương pháp phân tích SWOT giúp nhóm nghiên cứu có thể phân tích những điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức để làm rõ thực tiễn cũng như đưa ra những giải pháp của việc xây dựng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế.

- Phương pháp thu thập và xử lý dữ liệu: Thu thập và nghiên cứu các tài liệu liên quan đến việc ứng dụng E-learning trong dạy học, từ đó phân tích và tổng hợp cơ sở lý luận của đề tài; lập phiếu điều tra về thực tiễn xây dựng bài giảng E-learning trong việc giảng dạy Tiếng

Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học. Sau đó, thống kê các dữ liệu thu được, tổng hợp, phân tích và so sánh để rút ra các kết luận.

Khách thể nghiên cứu: Giảng viên đã và đang dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại Khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Một số đặc điểm của việc dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế

Khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế bắt đầu đào tạo Tiếng Việt cho người nước ngoài từ năm 2008. Trong suốt 12 năm qua, các học viên người nước ngoài đến học Tiếng Việt tại khoa khá đa dạng về quốc tịch như Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Thái Lan, Mỹ, Úc... Trình độ Tiếng Việt của các học viên cũng khác nhau, có những học viên đã học Tiếng Việt tại đất nước của họ từ 1 đến 2 năm, cũng có những học viên chưa từng học Tiếng Việt trước đó.

Với nhiều đối tượng học viên và trình độ khác nhau như vậy, việc giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học cũng có nhiều chương trình đào tạo, các khóa học khác nhau tùy theo nhu cầu của học viên. Một số chương trình đào tạo Tiếng Việt tại khoa trong những năm qua như chương trình Tiếng Việt 3+1, 2+2, chương trình đào tạo Tiếng Việt 1 năm theo học chế tín chỉ, các khóa Tiếng Việt ngắn hạn với các trình độ Sơ cấp, Trung cấp, Nâng cao theo khung năng lực Tiếng Việt và chương trình Huế học (Văn hóa Huế) dành cho người nước ngoài.

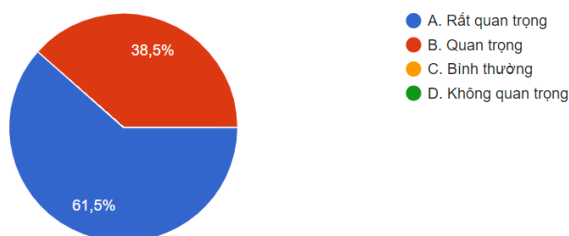
Về điều kiện giảng viên, hiện tại khoa có tất cả 13/14 giảng viên tham gia dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài ở các nhóm học phần thực hành tiếng, biên phiên dịch cũng như các học phần về kinh tế – văn hóa – xã hội. Trong số đó, có 8/13 giảng viên đã tham gia giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài trên 10 năm, còn lại các giảng viên khác đều tham gia giảng dạy trong khoảng thời gian từ 5 đến 10 năm.

Tất cả các giảng viên tham gia giảng dạy đều có chứng chỉ Phương pháp giảng dạy Tiếng Việt như một ngoại ngữ. Hiện tại, giáo viên của khoa đang tiến hành soạn 2 bộ giáo trình Tiếng Việt trình độ A1 và A2 theo tiêu chuẩn Khung năng lực Tiếng Việt cho người nước ngoài của Bộ giáo dục và đào tạo để đưa vào giảng dạy trong những năm học tới.

4.2. Thực tiễn việc xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế

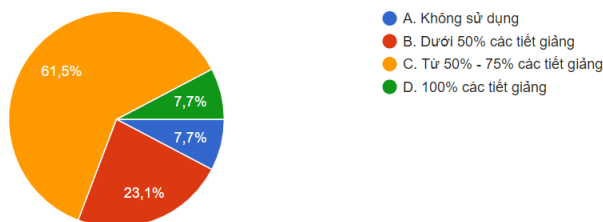
Trong thời gian gần đây, ban chủ nhiệm khoa và nhà trường đã rất quan tâm đến việc xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài. Tuy nhiên, việc xây dựng bài giảng E-learning này tại khoa Việt Nam học cũng không phải là điều dễ dàng. Qua kết quả khảo sát, chúng ta có thể nhận thấy được thực tiễn cũng như những vấn đề đang gặp phải trong quá trình xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa.

Khi đánh giá về tầm quan trọng của việc xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài, đa phần các giảng viên trong khoa đều đánh giá là rất quan trọng. Chúng ta có thể nhận thấy điều này ở biểu đồ 1.

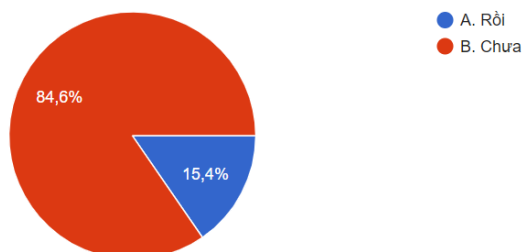
Biểu đồ 1. Đánh giá mức độ quan trọng của việc xây dựng bài giảng E-learning

Việc sử dụng bài giảng điện tử trong các học phần giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài đều được các giảng viên quan tâm và sử dụng ở các mức độ khác nhau.

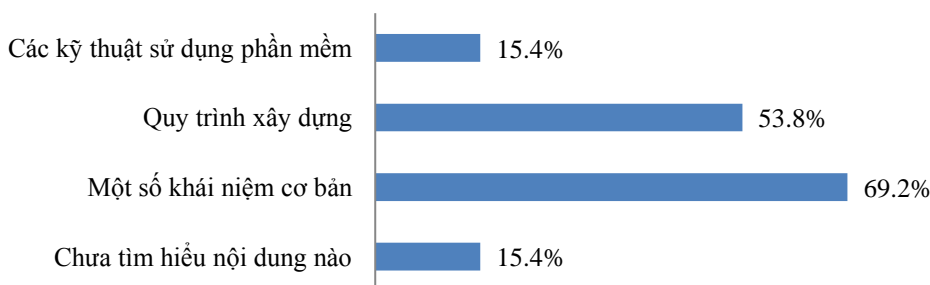

Biểu đồ 2. Mức độ sử dụng giáo án điện tử trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài

Dựa vào biểu đồ 2, chúng ta có thể nhận thấy, 61,5% giảng viên sử dụng giáo án điện tử từ 50% đến 70% các tiết giảng, 23,1% giảng viên sử dụng dưới 50% các tiết giảng và cũng có 7,7% giảng viên không sử dụng giáo án điện tử, 7,7% giảng viên sử dụng 100% giáo án điện tử vào các tiết giảng. Như vậy, đa phần các giảng viên của khoa đều đã xây dựng và sử dụng giáo án điện tử vào việc giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài. Đây cũng là một trong những điều kiện thuận lợi để các giảng viên có thể chuyển từ giáo án điện tử dần trở thành các bài giảng E-learning. Tuy nhiên, số lượng giảng viên đã từng sử dụng giáo án điện tử để xây dựng bài giảng E-learning chỉ là 2/13 giảng viên chiếm tỉ lệ 15,4%, điều này được thể hiện ở biểu đồ 3. Đó cũng là điều dễ hiểu vì từ giáo án điện tử, để chuyển thành bài giảng E-learning cần trải qua rất nhiều công đoạn, hai loại bài giảng này hoàn toàn không giống nhau.

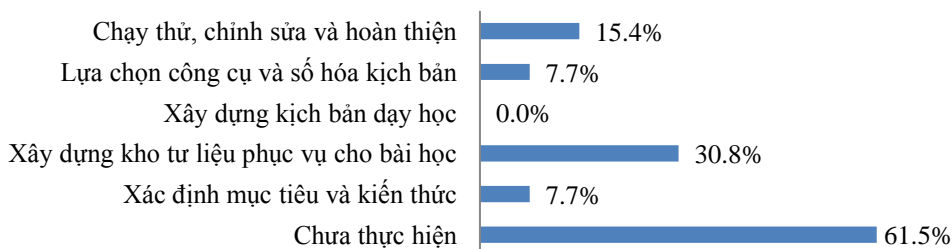

Biểu đồ 3. Tỉ lệ giảng viên đã từng sử dụng giáo án điện tử để xây dựng bài giảng E-learning

Biểu đồ 4. Những nội dung về xây dựng bài giảng E-learning đã được giảng viên tìm hiểu

Nhìn vào biểu đồ 4 về việc tìm hiểu những nội dung xây dựng bài giảng E-learning đã được giảng viên tìm hiểu, chúng ta có thể thấy, hầu hết các giảng viên đều có ý thức tìm hiểu việc xây dựng bài giảng E-learning, chỉ có 15.4% giảng viên chưa tìm hiểu nội dung nào, 69.2% các giảng viên đã tìm hiểu về các khái niệm cơ bản, 53.8% giảng viên đã tìm hiểu đến các quy trình xây dựng bài giảng E-learning và có 15.4% giảng viên đã tìm hiểu về các kỹ thuật sử dụng các phần mềm liên quan. Sau khi tìm hiểu, việc đi vào thực hiện xây dựng bài giảng E-learning cũng là vấn đề được quan tâm. Biểu đồ 5 thể hiện những bước xây dựng bài giảng E-learning mà giảng viên đã thực hiện.

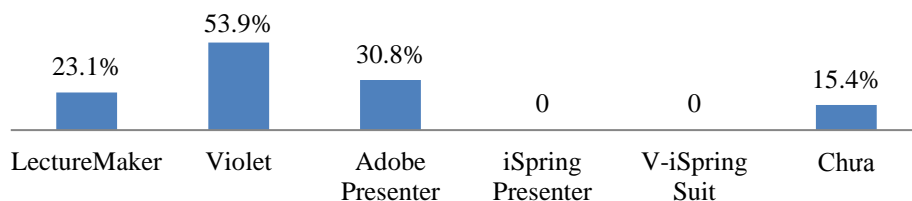
Biểu đồ 5. Các bước xây dựng bài giảng E-learning đã được giảng viên thực hiện

Biểu đồ 5 cho thấy, số lượng các giảng viên đã bắt đầu thực hiện các bước xây dựng bài giảng E-learning chỉ chiếm 38.5%, số giảng viên chưa thực hiện bước nào trong các bước được nêu ra chiếm 61.5%. Các giảng viên còn lại, chủ yếu thực hiện bước xây dựng kho tư liệu phục vụ cho bài giảng E-learning. Có 7.7% giảng viên thực hiện bước xác định mục tiêu và kiến thức, 7.7% giảng viên đã thực hiện lựa chọn công cụ và số hóa kịch bản. Và đã có 15.4% giảng viên thực hiện đến bước chạy thử, chỉnh sửa và hoàn thiện việc xây dựng bài giảng E-learning.

4.3. Những nội dung cần trang bị cho giảng viên trong việc xây dựng bài giảng E-learning

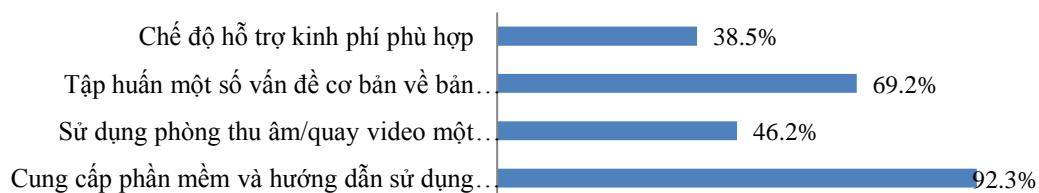
Trên cơ sở thực tiễn việc xây dựng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại Khoa Việt Nam học, phần lớn giảng viên trong khoa đều nắm rõ tầm quan trọng và sẵn sàng cho việc tìm hiểu và thực hiện xây dựng bài giảng E-learning. Mặc dù, trường Đại học Ngoại ngữ cũng đã tổ chức một buổi tập huấn về sử dụng E-learning, nhưng với thời gian ngắn và trùng với các tiết giảng dạy tại trường khiến nhiều giảng viên chưa tham gia được, chỉ có 5/13 giảng viên tham dự được buổi tập huấn. Hơn nữa với thời gian hạn hẹp, E-learning lại có

nhều nhiều đặc điểm mới mẻ và phức tạp, các giảng viên trong khoa cũng cần hỗ trợ trang bị nhiều nội dung hơn nữa.

Biểu đồ 6. Những phần mềm xây dựng bài giảng E-learning được biết đến

Ở biểu đồ 6, khi nhóm khảo sát hỏi về hiểu biết của các giảng viên về một số phần mềm thường được dùng để xây dựng bài giảng E-learning thì có 15.4% giảng viên chưa biết đến phần mềm nào, phần mềm Violet là phần mềm được nhiều giảng viên biết đến nhất với tỉ lệ 53.9%, những phần mềm như LectureMaker hay Adobe Presenter cũng được các giảng viên biết đến, 2 phần mềm còn lại gồm iSpring Presenter và V-iSpring Suit thì không có giảng viên nào biết đến. Trong khi đó, việc sử dụng các phần mềm đóng vai trò rất quan trọng trong việc xây dựng bài giảng E-learning vì những phần mềm này giúp giảng viên tích hợp được giáo án điện tử của mình và các hình ảnh, trò chơi, video hay file âm thanh bài giảng... một cách dễ dàng và tạo được sự hấp dẫn.

Biểu đồ 7. Những vấn đề giảng viên cần hỗ trợ trong việc xây dựng bài giảng E-learning

Do vậy, khi khảo sát về những vấn đề mà giảng viên cần được hỗ trợ trong việc xây dựng bài giảng E-learning, 92.3% giảng viên cần được cung cấp phần mềm cùng với những hướng dẫn sử dụng cụ thể, 69.2% giảng viên cần tập huấn một số vấn đề cơ bản về bản quyền liên quan đến E-learning, 46.2% giảng viên cần được hỗ trợ về việc sử dụng phòng thu âm/quay video một cách linh hoạt và có cán bộ kỹ thuật hỗ trợ. Về chế độ hỗ trợ kinh phí phù hợp, có 38.5% giảng viên yêu cầu hỗ trợ về vấn đề này vì việc xây dựng bài giảng E-learning thật sự rất phức tạp, cần đầu tư nhiều dụng cụ dạy và học, mua bản quyền các phần mềm, các tài liệu...

5. Thảo luận và đề xuất

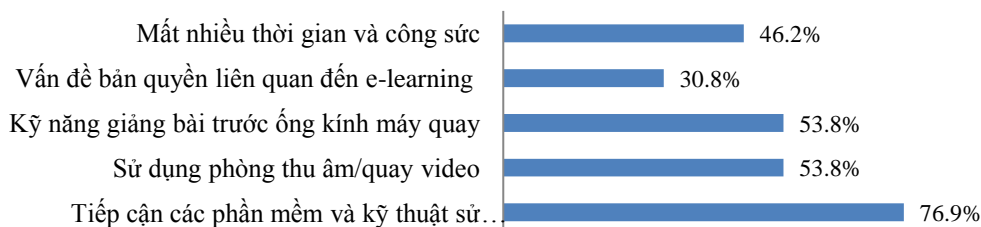
Tình hình thực tiễn xây dựng bài giảng E-learning tại khoa Việt Nam học, trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế hiện tại đang trong quá trình tìm hiểu và tiến hành những bước đầu tiên. Mặc dù, nhà trường và khoa đã tạo điều kiện, các giảng viên trong khoa cũng có tinh thần tích cực tìm hiểu và tiến hành xây dựng bài giảng E-learning, nhưng việc đẩy nhanh quá trình xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài vẫn còn gặp nhiều rào cản.

5.1. Thuận lợi và khó khăn

Thuận lợi: Việc xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học nhận được sự quan tâm và tạo điều kiện từ phía ban chủ nhiệm khoa và nhà trường. Nhà trường đã xây dựng website giảng dạy trực tuyến của trường <https://hucfl.online/> và tổ chức buổi tập huấn về E-learning và cách xây dựng bài giảng E-learning trên website này. Trong khoa, cũng đã có 2 giảng viên đã từng xây dựng và dạy thử bài giảng E-learning, đây cũng là một trong những điều kiện thuận lợi để các giảng viên còn lại có thể học hỏi kinh nghiệm. Hiện tại, khoa cũng đang tiến hành hoàn thiện các bộ giáo trình Tiếng Việt cho người nước ngoài, điều này cũng góp phần làm phong phú kho tư liệu bài giảng E-learning.

Một điều kiện thuận cho việc xây dựng bài giảng E-learning ở khoa là hiện tại khoa đang có những bộ ngữ liệu phục vụ cho việc giảng dạy tiếng Việt cho người nước ngoài như bản số sử dụng của 3000 từ thông dụng tiếng Việt, Từ điển âm thanh của âm tiết tiếng Việt, Ngữ liệu song ngữ Anh - Việt... Giảng viên hoàn toàn có thể khai thác những bộ ngữ liệu này trong việc xây dựng bài giảng E-learning.

Khó khăn: Bên cạnh những điều kiện thuận lợi, việc xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học còn gặp không ít khó khăn.

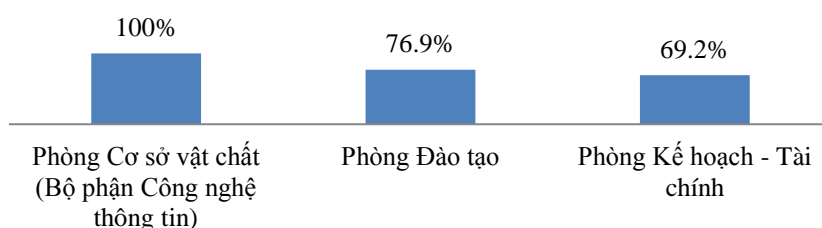
Biểu đồ 8. Những khó khăn trong việc xây dựng bài giảng E-learning

Nhìn vào biểu đồ 8, chúng ta có thể nhận thấy 76.9% giảng viên gặp khó khăn trong việc tiếp cận các phần mềm cũng như kỹ thuật sử dụng chúng. Bởi đối với các giảng viên không thuộc các chuyên ngành khoa học tự nhiên, việc sử dụng các phần mềm thường gặp rất nhiều khó khăn, cần được hướng dẫn từng bước cụ thể. Có 53.8% giảng viên nhận thấy khó khăn trong việc sử dụng phòng thu âm/quay video cũng như kỹ năng giảng bài trước ống kính máy quay bởi đây là những công việc mà giảng viên chưa từng làm trước đó. Phòng thu âm và quay video đã được nhà trường trang bị, tuy nhiên, để có thể sử dụng một cách linh hoạt và hiệu quả, giảng viên cần sự hỗ trợ rất lớn từ phía các đơn vị chức năng. Việc đứng giảng bài trên lớp học, trước số lượng sinh viên lớn không gây khó khăn cho giảng viên nhưng đứng trước ống kính máy quay và giảng bài thì không phải giảng viên nào cũng có thể giảng và truyền cảm hứng đến người học một cách hiệu quả được. Vấn đề bản quyền liên quan đến E-learning cũng gây khó khăn cho 30.8% giảng viên khi xây dựng bài giảng E-learning. Những nội dung giảng dạy, những hình ảnh, video, tài liệu... được sử dụng trong bài giảng E-learning phải được lựa chọn và trích dẫn như thế nào để đảm bảo hợp lý về mặt bản quyền khiến rất nhiều giảng viên suy nghĩ. Và có 46.2% giảng viên nhận thấy mất quá nhiều thời gian và công sức khi xây dựng bài

giảng E-learning từ các bước tìm hiểu quy trình, đến việc lựa chọn và học cách sử dụng các phần mềm phức tạp, và các việc tập giảng trước ống kính cũng như chuẩn bị các giáo cụ khi giảng bài E-learning.

5.2. Đề xuất

Để thúc đẩy quá trình xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học thì nhất thiết phải khắc phục được những khó khăn kể trên. Ngoài sự cố gắng nỗ lực của các giảng viên trong khoa, khoa cũng rất cần sự phối hợp với các đơn vị, các phòng ban trong nhà trường để có thể đẩy nhanh tiến độ. Qua khảo sát, 100% các giảng viên trong khoa đều mong muốn có được sự phối hợp với phòng Cơ sở vật chất đặc biệt là bộ phận công nghệ thông tin của trường, thứ hai là sự hỗ trợ từ phía phòng Đào tạo và cuối cùng là sự hỗ trợ của phòng Kế hoạch – tài chính.

Biểu đồ 9. Những đơn vị có thể hỗ trợ, phối hợp thúc đẩy quá trình xây dựng bài giảng E-learning

Do vậy, nhóm nghiên cứu mạnh dạn đưa ra một số đề xuất như sau:

Đối với khoa và giảng viên trong khoa, việc xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài cũng như tiến đến đưa vào sử dụng là một trong những vấn đề cấp thiết, phù hợp với nhu cầu dạy và học trong điều kiện hiện nay. Do đó, mỗi giảng viên cần cố gắng hơn nữa trong việc tìm hiểu cũng như xây dựng hệ thống bài giảng E-learning và dần đưa vào thử nghiệm. Về phía Ban chủ nhiệm khoa, nhóm nghiên cứu đề xuất tổ chức các buổi thảo luận hoặc tập huấn liên quan đến các vấn đề sau: Chia sẻ kinh nghiệm xây dựng bài giảng E-learning, cách thực hiện một video dạy tiếng Việt trực tuyến hiệu quả, phong cách giảng bài E-learning, hướng dẫn sử dụng một số phần mềm thông dụng trong giảng dạy trực tuyến, hướng dẫn sử dụng trang web giảng dạy trực tuyến của trường, các nội dung về vấn đề bản quyền liên quan đến nội dung bài giảng và E-learning. Bên cạnh đó, Khoa có thể đề xuất với nhà trường hoặc tự trang bị bộ công cụ giảng dạy trực tuyến riêng cho khoa chẳng hạn máy ảnh chất lượng cao, chân máy, micro, bảng và các giáo cụ giảng dạy trực tuyến... để giảng viên trong khoa có thể linh hoạt sử dụng khi không mượn được phòng thu âm/ quay video của trường.

Đối với phòng Cơ sở vật chất, đặc biệt là bộ phận công nghệ thông tin cần hỗ trợ về việc cài đặt và hướng dẫn sử dụng một hoặc hai phần mềm thông dụng nhất để xây dựng bài giảng E-learning, và có thể có các diễn đàn để trả lời các thắc mắc của giảng viên gặp khó khăn khi sử dụng phần mềm. Các giảng viên cũng mong muốn phòng Cơ sở vật chất có buổi tập huấn về việc sử dụng phòng thu âm/ quay video của trường và có thể giúp giảng viên linh động trong việc mượn các phòng này khi xây dựng bài giảng E-learning.

Đối với phòng Đào tạo, việc cấp tài khoản cho các giảng viên cũng như thống nhất về các nội dung, quy định về cách đặt tên lớp học, khóa học hay bài học của một khóa học E-learning tại website của trường cần nhanh chóng được thực hiện và đưa vào sử dụng để những giảng viên đã có sẵn bài giảng E-learning có thể ứng dụng và điều chỉnh cho phù hợp. Các giảng viên cũng mong muốn trường và phòng Đào tạo tổ chức thêm một số buổi tập huấn liên quan đến việc xây dựng bài giảng/ khóa học E-learning cụ thể và chi tiết hơn nữa cùng với các vấn đề cơ bản về bản quyền liên quan để các giảng viên có thể nắm bắt nhanh chóng, kịp thời.

Đối với phòng Kế hoạch – Tài chính, việc xây dựng bài giảng E-learning và đưa vào sử dụng thật sự mất rất nhiều thời gian và công sức nên khoa và các giảng viên trong khoa rất cần sự hỗ trợ về kinh phí đầu tư xây dựng. Do đó, nhóm nghiên cứu đưa ra đề xuất phòng Kế hoạch – Tài chính nên có những quy chế về việc hỗ trợ kinh phí cho việc xây dựng bài giảng E-learning cũng như có những quy chế về mức học phí cho các tiết học E-learning để từ đó khoa có cơ sở quảng bá chương trình E-learning Tiếng Việt cho người nước ngoài và thu hút người học.

6. Kết luận

Tóm lại, thực tiễn xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học tuy đã bắt đầu triển khai những bước đầu tiên nhưng vẫn còn gặp rất nhiều khó khăn. Hy vọng với sự tạo điều kiện hơn nữa của nhà trường và ban chủ nhiệm khoa cũng như sự hỗ trợ từ phía các đơn vị, phòng ban về các mặt kỹ thuật sử dụng phần mềm, website, nội dung chương trình đào tạo, các quy định về bài giảng, vấn đề bản quyền, kinh phí... sẽ thúc đẩy quá trình xây dựng bài giảng E-learning trong giảng dạy Tiếng Việt cho người nước ngoài tại khoa Việt Nam học một cách nhanh chóng.

Tài liệu tham khảo

- Bạch Thanh Minh (2016). *Giảng dạy tiếng Việt cho người nước ngoài nói tiếng Anh bằng phương pháp giao tiếp*. Luận văn thạc sĩ chưa xuất bản. Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng, TP. Hồ Chí Minh.
- Bùi Thị Luyến. (2017). Hiệu quả của phương pháp giao tiếp trong việc nâng cao năng lực diễn đạt bằng Tiếng Việt cho sinh viên Khmer. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Trà Vinh*, 22, 88-98.
- Dương Minh Hùng (2014). *Xây dựng hệ thống E-learning phục vụ giảng dạy trực tuyến tại trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Huế và khảo sát đánh giá kết quả thi điểm ứng dụng hệ thống để giảng dạy một học phần phương pháp giảng dạy tiếng Anh*. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở. Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế.
- Dương Phước Toàn (2017). *Ứng dụng phần mềm mã nguồn mở Moodle để thử nghiệm đánh giá thường xuyên trong học phần Nghe 2 cho sinh viên khoa tiếng Anh – Trường Đại học Ngoại ngữ*. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở. Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế.
- Hoàng Thị Kiều Hoa (2014). Đề án ngoại ngữ quốc gia. *E-learning trong dạy học ngoại ngữ*. Truy cập từ <http://ngoainguocgia.moet.gov.vn/> (14:15-11/3/2020)
- Nguyễn Kim Yên (2018). *Ứng dụng Task - Based Learning - TBL trong việc dạy hội thoại tiếng Việt cho người nước ngoài*. Giảng dạy, Nghiên cứu Việt Nam học và tiếng Việt năm 2018 (795-809). NXB Đại học Quốc gia TP Hồ Chí Minh.
- Nguyễn Minh Tuấn (2016). *Xây dựng học liệu E-learning đáp ứng yêu cầu phát triển chuyên môn, nghiệp vụ của giáo viên tiểu học*. Luận án tiến sĩ. Viện Khoa học giáo dục Việt Nam.
- Nguyễn Phương Anh, Tống Thị Hào (2016). *Áp dụng thảo luận nhóm trong giảng dạy tiếng Việt cho học viên Lào tại học viện An ninh Nhân dân*. Kỷ yếu hội thảo quốc gia Nghiên cứu liên ngành về ngôn ngữ và giảng dạy ngôn ngữ lần thứ hai (557-565). NXB Đại học Huế.

Nguyễn Thiện Nam. (2018). *Phương pháp giảng dạy tiếng Việt cho người nước ngoài, trường hợp Khoa Việt Nam học và Tiếng Việt*. Giảng dạy, Nghiên cứu Việt Nam học và tiếng Việt năm 2018 (379-387). NXB Đại học Quốc gia TP Hồ Chí Minh.

Nguyễn Văn Linh. (2013). Nghiên cứu xây dựng hệ thống E-learning hỗ trợ trong đào tạo theo học chế tín chỉ. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ*, 25, 94-102.

Trần Thanh Điện, Nguyễn Thái Nghe. (2017). Các mô hình E-learning hỗ trợ dạy và học. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ*, 14, 103-111.

Trần Thủy Vịnh. (2018). *Về phương pháp giảng dạy tiếng Việt như một ngoại ngữ*. Giảng dạy, Nghiên cứu Việt Nam học và tiếng Việt năm 2018 (748-765). NXB Đại học Quốc gia TP Hồ Chí Minh.

Trịnh Văn Biều. (2012). Một số vấn đề về đào tạo trực tuyến (E-learning). *Tạp chí Khoa học Đại học Sư phạm TP. HCM*. 40, 86-90.

REALITY OF ESTABLISHING E-LEARNING LECTURES FOR TEACHING VIETNAMESE FOR FOREIGNERS AT VIETNAMESE STUDIES DEPARTMENT, UNIVERSITY OF FOREIGN LANGUAGES, HUE UNIVERSITY

Abstract: Nowadays, E-learning is developing and with strategies in teaching Vietnamese for foreigners, using E-learning to teach and study Vietnamese is one of the necessary tasks at Vietnamese Studies department, University of Foreign Languages, Hue University. This research points out the theoretical bases of establishing E-learning lectures. Besides, this article analyzes the reality of establishing E-learning lectures for teaching Vietnamese to foreigners at this department. The article gives some suggestions to promote the establishment of E-learning lectures for this type of education.

Keywords: E-learning, foreigners, lectures, reality, teaching Vietnamese